

❖ **Ahlak ve faziletler, hüsn ve hayır** } çoğu nisbidirler.

mesela: **Cesaret ve Sehavet** } **Erkek**te → **Gayret**
→ **Hamiyet**
→ **muavenete** } **sebeptir**

❖ **Cesaret, Sehavet** } **Kadında** → **nüşuze**
→ **Vekahete**
→ **Zevc hakkında tecavüze sebep olabilir**

❖ **Şecaat** → **güzel ahlaktır ve vasattır.**
ifratı → **her şeyden korkmak**
tefirti → **hiçbir şeyden hatta Allah'tan, cehennemden bile korkmamaktır.**

Demek **korkulmaması gerekenlerden korkmak** } **kötü ahlaktır**
korkulması gerekenlerden korkmamak

Demek **hulukuhu'l-Kur'an** → **Güzel ahlaktır**
bu da sünnet-i seniyedir, **fıtrattır, şeriat-ı fıtriyedir,**

❖ **Ahlak nisbidir** → **Nevden neve gittikçe**
→ **Sınıftan sınıfa nazil oldukça ayrılır**
→ **Mahalden mahalle tebdil-i mekan ettikçe başkalaşır**
→ **Cihet muhalif olsa, muhalif olur**
→ **Ferdden cemaate** } **çıktıkça mahiyeti değişir.**
→ **Şahıstan millete**

Bunlara misal ise: → **Cesaret**
→ **Sehavet**
→ **izzet-i Nefs**
→ **tekebbür**
→ **tevazü**
→ **tezellül**
→ **ciddiyet**
→ **vakar**
→ **mahviyet**
→ **zillet**
→ **tenbellik**
→ **tevekkül**
→ **rıza**
→ **kanaat**
→ **himmet**
→ **tefahür**
→ **salih** (Sunuhat, Tuluhat-İşarat: 5/167)

(Nur çeşmesi 35/168)

❖ **Ahlaki besleyip canlı tutan → iman-ı bil ahirettir**

insandaki → Şefkat
→ muhabbet
→ münasebet
→ karabet
→ samimi hürmet
→ samimi sadakat
→ samimi muhabbet
→ samimi ihlas
→ Kusurları görmez
→ samimi sever

hedef gösterip
teali ettiren ve
canlı tutan
iman-ı bil ahirettir.
Ve güzel ahlaki yükseltir.

(Ş:227/170)

Ahirete iman → hakiki sadakatı
→ Samimi ihlası
→ Garazsız bir hizmeti
→ Samimi muhabbeti

Canlı tutup güzel ahlaki büyütür.
O nisbetle güzel ahlaki teali eder

= navigasyonun iman hakikatlerine uydurulması =

1. Allah'a (cc) iman → Uydu
2. Haşire iman → Ruh bütünlüğümü gösteren Navigasyon programı.
3. Meleklerle iman → Uydu-navigasyon bağlantısı
4. Peygamberlere iman → Seçenekler içinde doğruyu göstererek konuşması
5. Kitaplara iman → Uydu ve yeryüzü adreslerinin, görüntülerinin yazılımı, yazılımları
6. Kadere iman → Adresimi girdikten sonra bazen çeşitli seçenekler sunup tercihim bana bırakması

❖ Bilkader-i ve şerrih-i.. Kader yaratıyor. Kaderin sunmuş olduğu çeşitli tercihler içinde tercihim yapıncı kader onları Kudrete havale edip yaratılıyor. **Senin tercihlerin şerdir, hayırdır ayrımı yapmadan onu kudrete aktarmak.. Kudret de vücud-u hariciyeye çıkarıyor.**

İnsan önüne konulan vücudî hadiseleri onaylıyor veya reddediyor. İnsan dua ile, niyet ile, iman ile, rıza ile onlara sahip olabilir (S:464)

iman esaslarına inanmanın insana ne kazandırıyor? kadere iman etmek onların komprimini-tümünü ifade ettiğinden onları kazandırır.

Ne kadar ince çizgi var ki bir yandan kadere iman etmeyi...

Diğer yandan cüz-i ihtiyarın ve iradenin verilmesi...

Bunları düşünürken mülk ve melekuti.. Zahir ile batını unutmamakla beraber, ruh ve beden ilişkisini düşünerek...

Aklı – dimağı – ilmi tercihleri → cüz-i ihtiyar

Ruhsal, vicdani tercihleri → irade

İle tercih ediliyor

Haşri İktiza Eden Kainatın Sıfatları

- « Evet Kainattaki **nizam-ı ekmel**,
hem de **hilkatteki hikmet-i tâmme**,
hem de **alemdeki adem-i abesiyet**,
hem de **fıtrattaki adem-i israf**,
hem de cemî **funun** ile sabit olan **iktikar-i tâmme**,
hem de **yevm ve sene gibi** çok enva'da olan **birer kıyamet-i mükerrere**,
hem de **istidad-ı beşerin cevheri**,
hem de **insanın lâyetenahî olan âmâli**,
hem de **Sâni-i Hakim'in rahmeti**,
hem de **Resul-u Sadık'ın lisanı**,
hem de **Kur'an-ı muciz'in beyanı**,
hem de **umum fünunun** gösterdiği **intizamın şehadetiyle** ve
hem de **cevher-i insanîyetin remziyle** ve
hem de **âmâl-i beşerin tenahîsizliğinin îmasıyla**
hem de **hikmet-i ezeliyenin telvihiyle** ve
hem de **rahmet-i dipayan-ı ilahiyenin işaratiyle** ve
hem de **Cennet-âbâd olan saadet-i uhreviyeden nazar-ı aklın temaşası** »

= **münazarattan** =

Hür olunmadan iman edilemez. Ondandır ki hürriyet imanın hassasıdır. İlk önce hür olman lazım.

Mesuliyet için hürriyet şarttır. Rızan var mıdır sorulmadan yapılan her şey → istibdad

Rızan var mıdır diye sormaya → meşveret

Rızaların aktığı havuza → şart, şürut

O havuzdan beraber içmeye de → meşrutiyet

meşveret → katılımdır, dayanışma değil

mesul → sual sorabilendir

Milliyet ile milliyetçilik karıştırlar. Miliyet vardı, milliyetçilik yoktur.

İhlas risalesi bir cemaati, bir ümmeti inşa etme kavramlarıdır.

Müsbet millet var ama müsbet milliyetçilik yok. Milliyetçilik menfidir ve hariçte aranır. Aheri yutmakla beslenir. Milliyetçilik evde olamaz, nefretini kusmak için hariçtedir.

= **HIÇLIĞINI BİLMEK** =

❖ **Ayna hiçliğine güzel bir misal olabilir. Hiçbir** belirlenşi olmadığı için onun gösterdiğinden şüphe etmiyorsun. Zatinin rengi olsaydı acaba deyip tam teslim olmazdık. **Varlığı başkasının varlığıyla görünüyor. Ne olduğunu, nasıl olduğunu kimse hükmedemiyor; çünkü bir kimliği ve kişiliği yok..**

İm:124 « Şemsin hararetini → hayat

şemsin ziyasını → şuur

ziyadaki renkleri → duygu gibi yapmış olsa idi «

O zaman Şuurun içinde 7 duygular var.

- Göz
- Kulak
- Burun
- Dil
- Dokunma
- Saika
- Şaika

**Duyguların cemi ziya. Bu da cemi şuur.
Bu duyguları bütünlüğe getirmek şuur.
Şuuraltı da; vicdandakilerin cemi...**

• (H.Ş: 96/161) **İla-yı Kelimetullah'a mani olan düşmanlarımızı:**

→ Cehalet

→ Zaruret

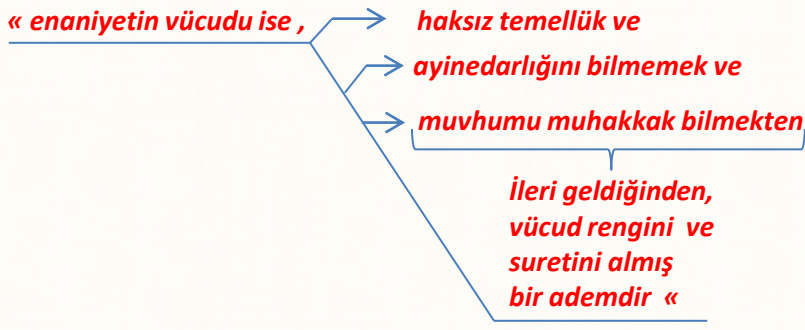
→ ihtilaf

1. **Cehaletimizin neticesi olan** → mehalefet-i şeriattır

2. **Zaruret ve onun semeresi olan** → su-i ahlak ve
→ harekattır

3. **İhtilaf ve onun mahsulü olan** → ağraz ve
→ nifaktır } ki,

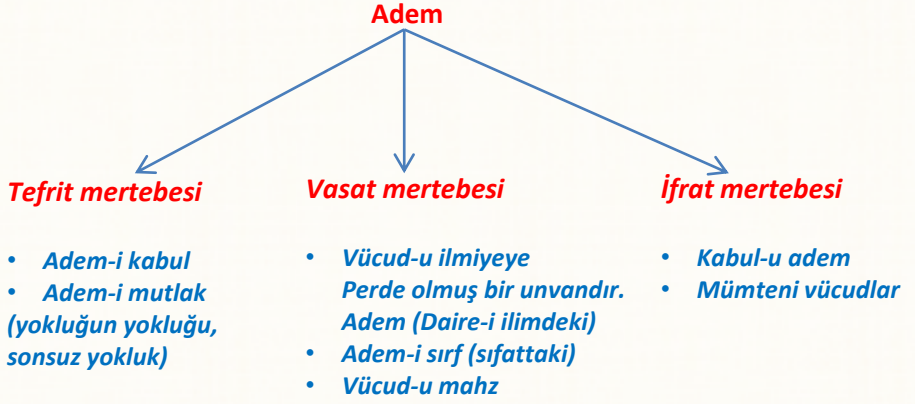
**İttihadımız
bu üç insafsız
düşmana hücumdur»**

Burada enaniyeti (benlik, gurur, kibir, manasına gelen enaniyeti) anlatıyor.
Enaniyetin alt veri tabanı bu...

• (S:320) Sende iki cihet var

Birisi → icad ve	# tahrib,	← Diğeri
→ vücut ve	# adem,	←
→ hayır ve	# şer,	←
→ musibet ve	# nefy,	←
→ fiil cihetidir	# infial,	←

(m:314), (Ş:102)

• (Ş:254) Elbette → adem,
→ idam,
→ hiçlik,
→ mahv,
→ fena;

Hakikat noktasında
ehl-i imanın
dünyasında yoktur

Kafirlerin dünyaları

→ ademle
→ firakla,
→ hiçlikle,
→ fanilikle

doludur

• (Ş:259) Cennet → bütün vücut alemlerinin mahsulatlarını taşıyor ve
→ dünyanın yetiştirdiği tohumları bakiyane sümbüllendiriyor

Cehennem dahi; → hadsiz dehşetli adem ve
→ hiçlik alemlerinin çok elim neticelerini göstermek için
o adem mahulakatlarını kavuruyor ve o dehşetli
Cehennem fabrikası, sair vazifeleri içinde, alem-i vücud
kainatını adem pisliklerinden temizlettiriyor»

ademin hayatımızdaki yeri:

- Boşluğa düşmek
- Sebepsiz ve kaynaksız kaygılar, endişeler, korkular
- Cehennemi yangınlar (cehennemin malzemesi ve yeri var, adem bilakisdir)
- Vehim
- Aşk-ı mecazi
- İmansızlık, küfür ve ye'is, ümitsizlik, yetimlikler, sahipsizlikler..
- Şeytan adem alemleri hesabına çalıştırması, boş ve fuzuli işler..
- Sopasız sopa, ateşsiz ateş, tokatsız tokat, sebepsiz psikolojik sorunların kaynağı,
- Cehennemsiz cehennem, cehenneme gitmeden cehenneme sokan..
- Ölmeden önce ölmek, ademî şeylerin kaynağı ve menbaı..
- Hayatı manasızlaştıran, anlamını yitirten, dünyasını dar edip cehennemin küçüğüne dönüştüren, dini hükümleri sorgulatıp yargılatan, kendini örten ve dimağında sis bombası attıran.. adem
- Her türlü akli ve kalbi zülumatlar ve zeval ve firakaların kaynağı..
Varı yok ve yoku var gösteren.
- Şerdir, karanlıklıdır, insanda böyle haletlerin menbaıdır.

→ « madem küfrün ve dalaletin } mahiyeti → nefiydir ve
→ inkardır,
→ cehildir ve
→ ademdir «

→ (Ş:621)« Cehennemden daha acı ve korkunç olan } → ademden,
→ hiçlikten,
→ idam-ı ebediden,
→ fena-i mutlaktan } kurtarmak için

(Ş:262)